YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

2 päivänä joulukuuta 2004 *

Asiassa C-226/03 P,

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 22.5.2003,

José Martí Peix SA, kotipaikka Huelva (Espanja), edustajinaan avocat J.-R. García-Gallardo Gil-Fournier ja avocat D. Domínguez Pérez,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään S. Pardo Quintillán ja J. Guerra Fernández, prosessiosoite Luxemburgissa,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit J.-P. Puissochet ja N. Colneric (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Múgica Arzamendi,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 10.6.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon asianosaisten esittämät huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.9.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 José Martí Peix SA -niminen yhtiö (jäljempänä valittaja) vaatii valituksessaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-125/01, José Martí Peix vastaan komissio, 13.3.2003 antaman tuomion

(Kok. 2003, s. II-865; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valittajan kanteen, jolla vaadittiin kumoamaan komission 19.3.2001 tekemä päätös, jolla vähennettiin tukea, joka oli myönnetty mainitulle yhtiölle vuonna 1991 espanjalais-angolalaisen kalastusalan yhteisyrityksen perustamista varten, ja määrättiin valittaja palauttamaan komissiolle 639 520 euroa (jäljempänä riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Kalastusalan ja vesiviljelyn rakenteiden parantamista ja sopeuttamista koskevista yhteisön toimista 18 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4028/86 (EYVL L 376, s. 7) 44 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Yhteisön osallistumisen aikana asianomaisen jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten nimeämän viranomaisen tai toimielimen on annettava komissiolle sen pyynnöstä kaikki todisteet ja asiakirjat, joiden perusteella voidaan todeta, että taloudelliset tai muut kullekin hankkeelle asetetut edellytykset ovat täyttyneet. Komissio voi päättää tuen pidättämisestä, vähentämisestä tai poistamisesta 47 artiklassa säädetyssä menettelyssä:

— jos hanketta ei ole pantu täytäntöön ilmoitetulla tavalla tai

— jos tiettyjä hankkeelle asetettuja edellytyksiä ei ole täytetty tai

— jos edunsaaja ei hakemuksessaan antamistaan ja myönteisessä tukipäätöksessä toistetuista tiedoista poiketen aloita työn toteuttamista vuoden kuluessa siitä, kun kyseisestä päätöksestä on ilmoitettu, tai jos edunsaaja ei ole antanut riittäviä takeita hankkeen toteuttamisesta ennen kyseisen määräajan päättymistä tai

— jos edunsaaja ei saa töitä päätökseen kahden vuoden kuluessa niiden aloittamisesta, lukuun ottamatta ylivoimaisesta esteestä johtuvaa tilannetta.

Päätös annetaan tiedoksi asianomaiselle jäsenvaltiolle sekä tuen saajalle.

Komissio perii takaisin perusteettomasti maksetut summat."

3 Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 (EYVL L 312, s. 1) 1 ja 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1 artikla

1. Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamiseksi annetaan yleinen säännöstö yhteisön oikeuteen kohdistuvia väärinkäytöksiä koskevista yhtenäisistä tarkastuksista sekä hallinnollisista toimenpiteistä ja seuraamuksista.

2. Väärinkäytösten tunnusmerkit toteuttaa jokainen yhteisön oikeuden säännöksen tai määräyksen rikkominen, joka johtuu taloudellisen toimijan teosta tai laiminlyönnistä ja jonka tuloksena on tai voisi olla vahinko yhteisöjen yleiselle talousarviolle tai yhteisöjen hoidossa oleville talousarvioille, joko suoraan yhteisöjen puolesta kannettujen omien varojen vähenemisen tai lakkaamisen taikka perusteettoman menon takia.

— —

3 artikla

1. Seuraamusmenettelyn vanhentumisaika on neljä vuotta 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta väärinkäytöksestä. Alakohtaisissa säännöstöissä voidaan kuitenkin säätää lyhyemmästä määräajasta, joka ei saa olla kolmea vuotta lyhyempi.

Jatkuvien tai toistuvien väärinkäytösten osalta vanhentumisaika alkaa kulua siitä päivästä, jona väärinkäyttö on päättynyt. Monivuotisten ohjelmien suhteen vanhentumisaika jatkuu kaikissa tapauksissa ohjelman lopulliseen päättymiseen.

Seuraamusmenettelyn vanhentuminen keskeytyy, kun toimivaltainen viranomainen antaa asianomaiselle henkilölle tiedoksi tutkimuksen tai menettelyn vireilletulon, joka liittyy väärinkäytökseen. Vanhentumisaika alkaa kulua uudelleen jokaisesta keskeytettävästä toimesta.

Vanhentumisaika päättyy kuitenkin viimeistään sinä päivänä, jona kaksinkertaisen vanhentumisajan pituinen aika päättyy ilman, että toimivaltainen viranomainen on määrännyt seuraamuksesta, paitsi niissä tapauksissa, joissa hallinnollinen menettely on keskeytetty 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

— —"

Tosiseikat

4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostetun kanteen perusteena olevat tosiseikat on esitetty riidanalaisen tuomion 11–34 kohdassa seuraavasti:

"11 [Kantaja] esitti lokakuussa 1991 Espanjan viranomaisten välityksellä komissiolle hakemuksen saadakseen asetuksen N:o 4028/86 perusteella yhteisön taloudellista tukea espanjalais-angolalaisen kalastusalan yhteisyrityksen perustamista varten. Tämä hanke koski kolmen aluksen, Pondalin, Perilojan ja Sonia Rosalin siirtoa kalastustoimintaa varten kantajan, portugalilaisen Iberpesca — Sociedades de Pesca Ltda -nimisen yhtiön ja angolalaisen yhtiömiehen Empromar N'Gunzan perustamalle yhteisyritykselle.

12 Komissio myönsi 16.12.1991 päivätyllä päätöksellä (jäljempänä myöntämispäätös) edellisessä kohdassa mainitulle hankkeelle (hanke SM/ESP/17/91, jäljempänä hanke) enintään 1 349 550 ecun suuruisen yhteisön tuen. Päätöksen

mukaan Espanjan kuningaskunta maksaa yhteisön tuen lisäksi 269 910 ecun suuruisen tuen.

13 Marraskuussa 1992 yhteisyritys perustettiin ja rekisteröitiin Luandassa, Angolassa, nimellä Ibermar Empresa de Pesca Ltda. Joulukuussa 1992 yhteisyrityksen kolme alusta rekisteröitiin Luandan satamassa.

14 Komissio teki kantajan hakemuksen perusteella 12.5.1993 päätöksen, jolla se muutti myöntämispäätöstä. Muutos koski kolmannesta maasta olevan yhtiömiehen Empromar N'Gunzan korvaamista Marang, Pesca et Industrias de Pesca Ltda -nimisellä yhtiöllä.

15 Komissio sai 18.5.1993 Espanjan viranomaisten välityksellä 10.5.1993 päivätyn pyynnön maksaa tuen ensimmäinen osa. Pyynnön liitteenä oli joukko asiakirjoja ja todistuksia, jotka koskivat yhteisyrityksen perustamista, alusten rekisteröimistä Luandan satamassa, niiden poistamista yhteisön rekisteristä ja tarvittavien kalastuslupien saamista.

16 Komissio maksoi 24.6.1993 80 prosenttia tuesta.

17 Kantaja esitti Espanjan viranomaisille 20.5.1994 tuen loppuosaa koskevan maksupyynnön. Tämän hakemuksen liitteenä oli ensimmäinen toimintakerto-

mus, joka koski 20.4.1993 ja 20.4.1994 välistä aikaa. Toimintakertomuksessa oli muun muassa seuraava maininta:

'Pitkän aikavälin suunnitelmiamme on jouduttu muuttamaan Pondalille 20.7.1993 sattuneen haaksirikon vuoksi. Olemme pyytäneet välittömästi Angolan kalastuksesta vastaavilta viranomaisilta lupaa Pondalin korvaamiseen aluskantamme toisella aluksella mutta tämän kertomuksen laatimishetkeen mennessä emme vielä ole saaneet lupaa tuon korvaamisen suorittamiseen — —.'

18 Komissio sai edellisessä kohdassa tarkoitetun pyynnön 7.9.1994 ja maksoi tuen loppuosan 14.9.1994.

19 Komissio sai 6.11.1995 toisen toimintakertomuksen, joka oli päivätty 19.6.1995 ja joka koski 20.5.1994 ja 20.5.1995 välistä aikaa. Tuossa kertomuksessa mainittiin Pondalille 20.7.1993 sattunut haaksirikko ja todettiin, että aluksen korvaamisessa on ilmennyt vaikeuksia, jotka johtuvat Angolan viranomaisten vastahakoisuudesta.

20 Koska komissio ei ollut saanut kolmatta toimintakertomusta, se pyysi 20.12.1996 päivätyllä kirjeellä tietoa asiasta Espanjan viranomaisilta, jotka vastasivat 22.1.1997 päivätyllä kirjeellä, että kyseistä kertomusta laadittiin parhaillaan.

21 Espanjan viranomaiset saivat 20.2.1997 kirjeen, joka oli päivätty 31.1.1997 ja jossa ilmoitettiin yhteisyrityksen hallintoon liittyvistä vaikeuksista, jotka johtuivat angolalaisen yhtiömiehen esittämistä vaatimuksista, sekä pyydettiin

näiden vaikeuksien vuoksi siirtämään alusten Periloja ja Sonia Rosal osalta kolmatta valtiota. Tässä kirjeessä kantaja ilmoitti kyseisten kahden aluksen siirtämisestä Peix Camerún SARL -nimiselle yhteisyritykselle ja pyysi lupaa esittää kolmas toimintakertomus tämän viimeksi mainitun yhtiön puitteissa.

22 Komissiolle 5.3.1997 saapuneella 4.2.1997 päivätyllä kirjeellä Espanjan viranomaiset välittivät komissiolle kantajan esittämät pyynnöt ja niihin liittyvät asiakirjat ilmoittaen suhtautuvansa myönteisesti kyseisiin pyyntöihin.

23 Komissio vastasi Espanjan viranomaisille 4.4.1997, että kolmas toimintakertomus olisi tullut toimittaa syyskuussa 1996 ja että tämän seurauksena kyseinen kertomus oli esitettävä aiempien toimintakertomusten jatkona eikä kantajan esittämien uusien suunnitelmien osana. Komissio pyysi 18.6.1997 päivätyllä kirjeellä Espanjan viranomaisia toimittamaan kolmannen toimintakertomuksen mahdollisimman pian.

24 Komissio pyysi 18.6.1997 päivätyllä kirjeellä Espanjan viranomaisia toimittamaan kolmannen toimintakertomuksen mahdollisimman pian.

25 Komissio sai syyskuussa 1997 kolmannen toimintakertomuksen, joka kattoi 20.5.1995 ja 20.5.1996 välisen ajan. Kertomuksessa viitattiin angolalaisen yhtiömiehen toimintaan, joka oli estänyt normaalin kalastustoiminnan harjoittamisen. Siinä mainittiin, että viimeiset Angolasta peräisin olevat erät kalaa oli saatu maaliskuussa 1995 ja että ottaen huomioon edellä mainitun yhtiömiehen toiminnasta johtuvat vaikeudet, yhteisöstä olevat yhtiömiehet olivat päättäneet

myydä osuutensa yhteisyrityksestä angolalaiselle yhtiömiehelle ja ostaa hankkeeseen liittyvät alukset. Kertomuksessa mainittiin, että kantaja oli ostettuaan alukset siirtänyt ne nigerialaiseen satamaan, jossa niitä oli korjattu vuoteen 1996 saakka.

26 Vastauksena Espanjan viranomaisten 26.2.1998 esittämään pyyntöön kantaja toimitti näille 6.3.1998 päivätyllä kirjeellä selvityksen hankkeen toteutumisesta. Kirjeessä todettiin, että yhteisyrityksen alukset olivat poistuneet Angolan vesiltä vuoden 1995 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Kirjeen mukana olleista asiakirjoista ilmeni, että yhteisöstä olevat laivanvarustajat olivat luovuttaneet osuutensa yhteisyrityksestä angolalaiselle yhtiömiehelle 3.2.1995.

27 Komissio pyysi 26.6.1998 päivätyllä kirjeellä Espanjan viranomaisilta tietoja hankkeen tilasta. Vastauksena tuohon kirjeeseen Espanjan viranomaiset osoittivat 2.7.1998 komissiolle kantajan 6.3.1998 päivätyn kirjeen.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt vaihe

28 Kantajalle ja Espanjan viranomaisille osoitetussa 26.7.1999 päivätyssä kirjeessä komission pääosaston 'Kalastus' (PO XIV) pääjohtaja Cavaco ilmoitti, että komissio oli asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdan mukaisesti päättänyt vähentää alun perin hankkeelle myönnettyä tukea sillä perusteella, että vastoin tuossa asetuksessa ja asetuksessa N:o 1956/91 säädettyjä edellytyksiä, yhteisyritys ei ollut hyödyntänyt kolmen vuoden ajan myöntämispäätöksessä mainitun kolmannen maan kalavaroja. Pondal-aluksen osalta kirjeessä mainittiin, että komission saamien asiakirjojen perusteella on voitu päätellä, että kyseinen alus oli harjoittanut toimintaansa 20.4.1993–20.7.1993, jolloin aluksen haaksirikko tapahtui, eli kolmen kuukauden ajan, millä perusteella tukea vähennetään

160 417 eculla. Kirjeessä lisättiin vielä, että komission laskelma on tehty sillä varauksella, että sille esitetään näyttö siitä, että kyseinen haaksirikko muodosti ylivoimaisen esteen. Periloja- ja Sonia Rosal -alusten osalta kirjeessä mainittiin, että komission käytettävissä olevien tietojen perusteella nämä kaksi alusta olivat harjoittaneet toimintaansa Angolan vesillä yhteisyrityksen lukuun 20.4.1993–20.4.1994 ja 20.5.1994–3.2.1995, jolloin kantaja myi osuutensa yhteisyrityksestä, eli yhteensä 21 kuukauden ajan, millä perusteella tukea vähennetään 114 520 ecua. Suunnitellun vähennyksen kokonaismäärä oli siis 274 937 ecua, minkä määrän komissio aikoi vaatia kantajaa palauttamaan, koska tuen koko määrä oli tälle jo maksettu. Kirjeessä mainittiin, että mikäli ehdotetulle ratkaisulle ei saada kantajan muodollista hyväksyntää 30 päivän kuluessa, komissio tulee jatkamaan vähentämismenettelyä.

29 Kantaja osoitti komissiolle 5.10.1999 huomautuksensa komission 26.7.1999 päivätystä kirjeestä. Kantaja toi esiin seikkoja, joilla pyrittiin osoittamaan, että Pondal-aluksen haaksirikossa kyse oli ylivoimaisesta esteestä, ja ilmoitti yrittäneensä korvata tuon aluksen eräällä toisella aluskantansa aluksella, mutta että Angolan viranomaisten asenteen vuoksi tämä oli ollut mahdotonta. Periloja- ja Sonia Rosal -alusten osalta kantaja selvitti, että angolalaisen yhtiömiehen aiheuttamien vaikeuksien vuoksi kantaja oli joutunut siirtämään kyseisten alusten toiminnan Kamerunin vesille. Se tarkensi, että tämä muutos oli saatettu Espanjan viranomaisten tietoon tammikuussa 1997. Kantaja korosti, että yhteisyrityksen perustamisen ja toiminnan edellyttämät muodollisuudet oli täytetty ja että yhteisyrityksen toiminta oli koskenut ensisijaisesti yhteisön markkinoille suuntautuvia toimituksia.

30 Komissio ja kantaja pitivät 9.11.1999 kokouksen.

31 Tuon kokouksen jälkeen kantaja osoitti komissiolle 18.2.2000 huomautuskirjelmän, jossa se vetosi siihen, että komission esittämät tosiseikat ovat vanhentuneita, ja väitti, että komissio oli loukannut huolellisuusperiaatetta ja hyvän hallinnon periaatetta.

32 Kantajalle ja Espanjan viranomaisille 25.5.2000 osoitetussa kirjeessä komission pääosaston 'Kalastus' pääjohtaja Smidt ilmoitti, että perehdyttäessä kantajan 5.10.1999 toimittamiin asiakirjoihin on käynyt ilmi, että Pondalin haaksirikko tapahtui 13.1.1993 eikä 20.7.1993, kuten kantaja oli tuohon saakka ilmoittanut komissiolle. Smidt ilmoitti, että näissä olosuhteissa tuota haaksirikkoa koskevan maininnan puuttuminen kantajan toukokuussa 1993 esittämästä tuen ensimmäisen erän maksamispyynnöstä ja päivämäärän 20.7.1993 ilmoittaminen haaksirikon tapahtumapäiväksi yhteisyrityksen ensimmäisessä ja toisessa toimintakertomuksessa muodostivat sellaisen väärinkäytöksen, jonka nojalla se osa tuesta, joka koski kyseistä alusta, tuli poistaa. Koska tuo osa tukea vastasi 525 000:ta ecua ja koska komissio vahvisti yhteisyrityksen kahta muuta alusta koskevan 26.7.1999 esittämänsä kannan, 25.5.2000 päivätyssä kirjeessä ilmaistiin aikomus määrätä tukea vähennettäväksi yhteensä 639 520 eculla. Kirjeessä mainittiin niin ikään komission eriävä mielipide kantajan vähentämistoimien ja suunnitellun takaisinperinnän vanhentumista koskevien väitteiden osalta. Kirjeessä todettiin, että mikäli kantaja ei toimita 30 päivän kuluessa hyväksymistään esitettyyn ratkaisuun tai esitä seikkoja, joiden johdosta komission olisi perusteltua vaihtaa kantaansa, komissio jatkaa vähentämismenettelyä ja takaisinperintää.

33 Kantaja osoitti 10.7.2000 komissiolle huomautuksensa komission 25.5.2000 päivätyn kirjeen johdosta. Kantaja esitti Pondal-aluksen osalta, että alukselle oli sattunut haaksirikko 13.1.1993 mutta että se oli poistettu Angolan rekisteristä vasta 20.7.1993, mikä selittää haaksirikkoa koskevan maininnan puuttumisen tuen ensimmäistä osaa koskeneesta maksupyynnöstä ja viittauksen tähän jälkimmäiseen päivämäärään ensimmäisessä toimintakertomuksessa. Kahden

muun aluksen osalta kantaja väitti, että asiassa on osoitettu, että se oli ilmoittanut kolmannen maan vaihtumisesta Espanjan viranomaisille tammikuussa 1997. Se vetosi myös vilpittömään mieleensä tässä asiassa.

34 Komissio teki 19.3.2001 päätöksen vähentää hankkeelle myönnetty tuki 710 030 euroon ja määräsi kantajan palauttamaan 639 520 euroa — —."

Valituksenalainen tuomio

5 Kantaja nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 8.6.2001 jättämällään kannekirjelmällä komissiota vastaan kumoamiskanteen ja vaati riidanalaisen päätöksen kumoamista EY 230 artiklan perusteella.

6 Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen perusteettomana.

7 Valituksenalaisen tuomion 81–95 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki kantajan asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohtaan perustuneen kanneperusteen, jossa vedottiin tosiseikkojen vanhentumiseen, ja totesi seuraavaa:

"81 Ensinnäkin, koska kyseessä olevat tosiseikat liittyvät Pondal-aluksen haaksirikkoon, on muistettava, että riidanalaisessa päätöksessä aiheellisesti todettu väärinkäytös muodostuu siitä, että kantaja on ensinnäkin salannut haaksirikon

tapahtumisen ja toiseksi ilmoittanut sen osalta virheellisen ajankohdan. Toimintojen, joista kantajaa moititaan Pondal-aluksen haaksirikkoon liittyen, on katsottava muodostavan asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun jatkuvan väärinkäytöksen, sillä noiden toimintojen lopputulos on ollut sama, eli kantajalla olleen tiedonanto- ja lojaalisuusvelvoitteen rikkominen tuon haaksirikon osalta. Tuon saman säännöksen mukaisesti on siis katsottava, että Pondal-alukseen liittyvien väärinkäytösten osalta vanhentumisaika on alkanut kulua 'siitä päivästä, jona väärinkäyttö on päättynyt'.

82 Vaikka kantaja on ilmoittanut Pondal-aluksen haaksirikosta yhteisyrityksen ensimmäisessä Espanjan viranomaisille 20.5.1994 osoitetussa toimintakertomuksessa, se on, kuten se istunnossa myönsi, ilmoittanut vasta 5.10.1999 päivätyssä kirjelmässään, joka sisälsi kantajan huomautukset komission 26.7.1999 päivätystä kirjeestä, ensimmäistä kertaa komissiolle haaksirikon täsmällisen tapahtuma-ajan, eli 13.1.1993 eikä 20.7.1993, kuten kantaja tuohon saakka oli ilmoittanut. Näissä olosuhteissa on katsottava, että väärinkäytös, joka liittyi kantajalla olleen tiedonanto- ja lojaalisuusvelvollisuuden rikkomiseen Pondal-aluksen haaksirikon osalta, päättyi 5.10.1999. Kantaja ei näissä olosuhteissa voi väittää, että riidanalaisessa päätöksessä todetut, Pondal-alukseen liittyvät tosiseikat ovat vanhentuneita.

— —

91 Periloja- ja Sonia Rosal -aluksiin liittyvien moitteenalaisten tosiseikkojen on katsottava muodostavan jatketun väärinkäytöksen asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetulla tavalla, koska väärinkäytös jatkui aina 20.5.1996 asti, joka yhteisyrityksen kolmannen toimintakertomuksen mukaan vastasi yrityksen pakollisen kolmivuotisen toimintakauden loppua ja jolloin väärinkäytös muodostui lopullisesti sellaiseksi, kuin riidanalaisessa päätöksessä väitetään, eli kyseiset kaksi alusta eivät harjoittaneet toimintaa

Angolan vesillä 15:nä niistä 36 kuukaudesta, jotka muodostivat edellä mainitun kolmivuotiskauden. Näissä olosuhteissa neljän vuoden vanhentumisajan on katsottava asetuksen N:o 2988/95 edellä mainitun säännöksen nojalla alkaneen kulua 'siitä päivästä, jona väärinkäyttö on päättynyt', eli tuossa tapauksessa 20.5.1996 lähtien.

92 Asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan nojalla vanhentuminen keskeytyy, kun toimivaltainen viranomainen antaa asianomaiselle henkilölle tiedoksi tutkimuksen tai menettelyn vireilletulon, joka liittyy väärinkäytökseen.

93 Tässä tapauksessa komissio osoitti kantajalle 26.7.1999 kirjeen, jossa ilmoitettiin vähentämismenettelyn aloittamisesta muun maussa Periloja- ja Sonia Rosal -alusten toimintaan liittyvien väärinkäytösten vuoksi. Asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdasta — — ilmenee, että komissio oli edellisessä kohdassa mainitussa säännöksessä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen vähentämään tuon asetuksen perusteella myönnettyä tukea. Lisäksi on katsottava, kuten kantaja itse mainitsee — —, että 26.7.1999 päivätyssä kirjeessä tarkoitettiin edellä mainittuja väärinkäytöksiä koskevia seuraamusmenettelyjä. Näin ollen tuota kirjettä tulee pitää asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuna vanhentumisen keskeyttävänä toimena.

94 Tämän seurauksena, vaikka asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuodon mukaisen tarkastelun perusteella katsottaisiinkin, että kyseisessä säännöksessä määrätty neljän vuoden vanhentumisaika alkaa kulua jatkettujen väärinkäytösten osalta siitä päivästä, jona väärinkäyttö on päättynyt, huolimatta siitä, että toimivaltainen viranomainen on, kuten tässä tapauksessa, saanut tiedon kyseisestä väärinkäytöksestä vasta

myöhemmin, on todettava, että ennen 20.5.1996 alkaneen neljän vuoden määräajan päättymistä tapahtunut 26.7.1999 päivätyn kirjeen lähettäminen on keskeyttänyt vanhentumisajan ja sen vaikutuksesta 26.7.1999 lähtien on alkanut kulua uusi neljän vuoden määräaika. Tästä seuraa, että kun riidanalainen päätös tehtiin, Periloja- ja Sonia Rosal -aluksiin liittyneiden väärinkäytösten perustana olleet tosiseikat eivät olleet vanhentuneita.

95 Edellä esitetyillä perusteilla vanhentumiseen perustuva kanneperuste on hylättävä."

Asianosaisten vaatimukset ja valitusperusteet

8 Valittaja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— ottaa valituksen tutkittavaksi

— kumoaa valituksenalaisen tuomion

— velvoittaa komission korvaamaan kaikki sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa että yhteisöjen tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

9 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— hylkää valituksen osittain, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, tai toissijaisesti, koska se on perusteeton

— hylkää valituksen muilta osin perusteettomana

— toissijaisesti, mikäli valittajan esittämä valitusperuste pitäisi hyväksyä, katsoo perustelluiksi komission vastauksen viidennessä osassa esitetyt väitteet [joiden mukaan asetuksen N:o 2988/95 3 artiklaa ei voida soveltaa nyt esillä oleviin väärinkäytöksiin] ja hylkää valituksen perusteettomana

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut kummassakin oikeusasteessa.

10 Valituksensa tueksi kantaja esittää yhden valitusperusteen, joka perustuu asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa olevan "jatkuvan väärinkäytöksen" käsitteen virheelliseen tulkintaan.

Valitus

11 Valittaja väitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, että valituksenalainen päätös on kumottava, koska tuen vähentämisen perusteena olleet seikat olivat päätöksen tekohetkellä vanhentuneet.

12 Valituksessaan valittaja väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimineen virheellisesti, koska se on valituksenalaisen päätöksen 81 ja 91 kohdassa hylännyt kyseisen kanneperusteen ja katsonut, että toimintaa, josta valittajaa moitittiin, oli pidettävä asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna jatkuvana väärinkäytöksenä.

13 Kyseinen valitusperuste jakautuu kahteen osaan, joista ensimmäinen koskee Pondal-aluksen tilannetta ja toinen Sonia Rosal- ja Periloja-alusten tilannetta.

14 Valitusperusteen toinen osa on syytä tutkia ensimmäiseksi.

Valitusperusteen toinen osa: Sonia Rosal- ja Periloja-alukset

15 Valitusperusteen toisessa osassa valittaja väittää, että väärinkäytös, joka muodostui Sonia Rosal- ja Periloja-alusten siirtyessä pois Angolasta, ei ollut asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa olevan "jatkuvan väärinkäytöksen" käsitteen tarkoittamalla tavalla jatkuvaa vaan ajallisesti täsmällistä ja että vanhentumisaika alkoi kulua helmikuussa 1995, jolloin kyseiset alukset poistuivat Angolan vesiltä.

16 Tältä osin on muistettava, että asetuksen N:o 2988/95 1 artiklan 2 kohdan mukaan väärinkäytöksen edellytyksenä on yhteisön oikeuden säännöksen rikkominen, joka johtuu taloudellisen toimijan "teosta tai laiminlyönnistä".

17 Mikäli yhteisön oikeuden säännöksen rikkomisen perustana oleva laiminlyönti jatkuu ajallisesti, väärinkäytös on asetuksen N:o 2988/95 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetulla tavalla "jatkuvaa".

18 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on oikeassa todetessaan valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa yhtäältä, että Periloja- ja Sonia Rosal -aluksiin liittyvien moitteenalaisten tosiseikkojen on katsottava muodostavan edellä mainitussa säännöksessä tarkoitetun jatkuvan väärinkäytöksen, ja toisaalta, että neljän vuoden vanhentumisajan on katsottava alkaneen kulua "siitä päivästä, jona väärinkäyttö on päättynyt", eli tuossa tapauksessa 20.5.1996 lähtien.

19 Tältä osin on muistettava, että asetuksen N:o 4028/86 yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä 21 päivänä kesäkuuta 1991 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1956/91 (EYVL L 181, s. 1) liitteessä I olevassa B osassa yhteisön taloudellisen tuen hakijoita pyydetään kiinnittämään huomiota siihen, että tuen saamisen edellytyksenä on muun muassa se, että yhteisyrityksen tarkoituksena on hyödyntää kyseisen, yhteisön ulkopuolisen valtion alueella olevien vesien kalavaroja.

20 Valituksenalaisesta tuomiosta ilmenee, että valittaja on myöntämispäätöksessä olevien vaatimusten mukaisesti, luettuna yhdessä asiaan sovellettavien säännösten kanssa, sitoutunut hyödyntämään Angolan vesiä Periloja- ja Sonia Rosal -aluksilla kolmen vuoden ajan, eli 20.5.1996 saakka.

21 Näin ollen valittaja ei voi väittää, että väärinkäytös on tapahtunut ainoastaan helmikuussa 1995. Vaikka väärinkäytös onkin alkanut tuolloin, kun kyseessä olevat alukset poistuivat Angolasta, se on jatkunut mainitun kolmen vuoden määräajan päättymiseen saakka.

22 Edellä esitetyillä perusteilla valitusperusteen toinen osa on hylättävä.

Valitusperusteen ensimmäinen osa: Pondal-alus

23 Valitusperusteen ensimmäisessä osassa valittaja esittää kaksi väitettä.

24 Se väittää ensinnäkin, että taloudellisen tuen peruuttamisen taustalla olleet tiedot oli saatu sellaisen aiheettoman seuraamusmenettelyn päätteeksi, joka päättyi neljä vuotta väärinkäytöksen, eli haaksirikon, jälkeen ja toiseksi, että vanhentumisaika virheellisten tietojen esittämisen osalta oli kulunut umpeen.

Toinen väite

25 Toisessa väitteessään, joka on syytä tutkia ensimmäiseksi, valittaja esittää, että virheellisten tietojen antamista on pidettävä yksittäisenä rikkomuksena, johon on syyllistytty sinä päivänä, jolloin tiedot on annettu. Vanhentumisajan alkamispäivä ei näin ollen ole se päivä, jolloin komissio sai tiedon virheellisyydestä.

26 Viimeksi mainittu toteamus pitää paikkansa. Riidanalainen päätös tehtiin asetuksen N:o 4028/86 44 artiklan 1 kohdan perusteella. Kuten kyseisestä päätöksestä — luettuna yhdessä 26.7.1999 päivätyn kirjeen kanssa, johon päätöksessä viitataan —

ilmenee, komissio on vähentänyt valittajan hankkeelle alun perin myönnettyä tukea, koska tämä oli jättänyt noudattamatta myöntämispäätöksessä ja yhteisön lainsäädännössä asetettuja edellytyksiä olemalla kolmen vuoden ajan hyödyntämättä Angolan kalavaroja. Komissio on riidanalaisessa päätöksessä todennut ainoastaan täydentävästi, että Pondal-alukselle 13.1.1993 sattuneen haaksirikon ilmoittamatta jättäminen pyydettäessä tuen ensimmäisen erän maksua 10.5.1993 muodosti vakavan rikkomuksen.

27 Kuten Sonia Rosal- ja Periloja-alustenkin osalta, myös hankkeeseen kuulunutta kolmatta alusta koskeva väärinkäytös jatkui kolmen vuoden ajanjakson loppuun saakka, eli 20.5.1996 asti, mitä on pidettävä vanhentumisajan alkamispäivänä.

28 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 81 ja 82 kohdassa, että Pondal-aluksen osalta vanhentumisaika on alkanut kulua 5.10.1999.

29 Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämät perustelut olisivatkin joiltain osin yhteisön oikeuden vastaisia, valitus on hylättävä, jos tuomiolauselman tueksi on esitetty sellaisia muita perusteluita, että siitä ilmenevä lopputulos on perusteltu (ks. asia C-30/91 P, Lestelle v. komissio, tuomio 9.6.1992, Kok. 1992, s. I-3755, 28 kohta; asia C-210/98 P, Salzgitter v. komissio, tuomio 13.7.2000, Kok. 2000, s. I-5843, 58 kohta ja asia C-312/00 P, komissio v. Camar ja Tico, tuomio 10.12.2002, Kok. 2002, s. I-11355, 57 kohta).

30 Tältä osin on todettava, että komission 26.7.1999 päivätty kirje oli tutkintatoimi, kuten valittaja valituksensa 47 kohdassa myöntää. Kyseisen kirjeen kohteena olivat muun muassa väärinkäytöksiä koskeva seuraamusmenettely ja tuen vähentäminen Pondal-aluksen haaksirikon yksityiskohtien mukaisesti. Vanhentumisaika on keskeytetty kyseisellä kirjeellä, ja tämän seurauksena seuraamusmenettely ei ollut vanhentunut.

31 Asiassa ei voida väittää — kuten valittaja tekee — että virheelliset tiedot muodostavat väärinkäytöksen ja että näin ollen vanhentumisaika alkoi kulua 20.5.1994, jolloin valittaja ilmoitti Espanjan viranomaisille Pondal-aluksen haaksirikosta. Kuten tämän tuomion 20 kohdasta ilmenee, mainitut tiedot eivät ole merkityksellisiä riidanalaisen päätöksen perustana olevan väärinkäytöksen muodostamiseksi.

32 Ei voida myöskään katsoa, että on riittävää, että tuensaajan esittämät seikat ovat olemassa olevia ja tarkistettavissa. Vaikka nyt esillä olevassa asiassa oletettaisiin, että komissio on rikkonut huolellisuusvelvoitettaan, tästä ei seuraa sitä, että vanhentumisaika olisi alkanut kulua ennen kuin kantajan velvollisuus hyödyntää Angolan kalavaroja päättyi.

33 Näin ollen toista väitettä ei voida hyväksyä.

Ensimmäinen väite

34 Ensimmäisen väitteen osalta riittää, kun todetaan, että sen taustalla olevat perusteet ovat virheelliset. Kuten tämän tuomion 26 kohdassa on todettu, asiassa merkityksellisen väärinkäytöksen muodostaa Angolan kalavarojen hyödyntämättä jättäminen Pondal-aluksella tai sen korvaavalla aluksella kolmen vuoden ajan, eikä mainitun aluksen haaksirikko, joka sattui ennen koko hankkeen alkua.

35 Tässä tilanteessa ei ole tarpeen ottaa kantaa komission riitauttamaan, kyseisen väitteen tutkittavaksi ottamiseen.

36 Tämän seurauksena valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

37 Edellä esitetyillä perusteilla valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

38 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan, jos valitus on perusteeton, yhteisöjen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista. Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan, jota sovelletaan 118 artiklan nojalla valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut José Martí Peix SA:n velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, José Martí Peix SA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut tässä oikeusasteessa.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) José Martí Peix SA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset